

Конгрес **У**країнських **Н**аціоналістів

Любіть Україну!

НАЦІЯ І ДЕРЖАВА

e-mail: nacija@ukr.net www.nacija.org.ua 11 квітня 2006 року № 14 (126)

ПРИЧИНИ І НАСЛІДКИ-III

ЄДИНОЮ ІДЕОЛОГІЧНОЮ СИЛОЮ, ЗДАТНОЮ В НОВІТНІ ЧАСИ ЕФЕКТИВНО ПРОТИСТОЯТИ ЛІБЕРАЛІЗМУ, Є ІДЕОЛОГІЯ НАЦІОНАЛІЗМУ, ЯКИЙ ЗАВЖДИ БУВ І ЗАЛИШАЄТЬСЯ НАДІЙНИМ МУРОМ САМОЗБЕРЕЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ І ДЕРЖАВИ.

КОЛИШНІЙ БЛИСК І ТЕПЕРІШНІ ЗЛИДНІ НАЦІОНАЛ-ДЕМОКРАТІЇ

Один з уроків українських виборів 2006 року – це нищівна поразка політичних сил, які в нас прийнято називати національно-демократичними. Йдеться насамперед про більш ніж скромне їхнє представництво у Верховній Раді (порівняно з усіма попередніми скликаннями за часів незалежності): кілька осіб отримали депутатські мандати, представляючи в блоці "Наша Україна" Народний рух України; ще кілька - у складі Блоку Юлії Тимошенко.

Оце, здається, і все, панове націонал-демократи. У попередніх скликаннях парламенту, починаючи ще від "радянського" 1990-го року, вас було значно більше. Чи не дивно, що це сталося невдовзі після перемоги на президентських виборах кандидата, підтримуваного, в першу чергу, саме націонал-демократами? Хоча здавалося, що повинно бути якраз навпаки.

На жаль, результат недавніх виборів укотре підтверджує гірку істину про те, що вітчизняні правоцентристи здатні лише до роздрібнення, але аж ніяк не до консолідації, навіть перед загрозою повного зникнення з політичної мапи. Принаймні, за часів новітніх ми лише одного разу, в 2004 році, мали протилежний приклад, коли відбулося згуртування різних політичних сил, в тому числі й національно-демократичних, довкола Віктора Ющенка.

Закінчення на 3-й стор.

ГЕНЕРАЛ РОМАН ШУХЕВИЧ. ШЛЯХИ ДОСЛІДЖЕННЯ

У зв'язку з вивченням життя і діяльності такої виняткової постаті в історії України, як генерал Роман Шухевич, виникає низка запитань, відповіді на які мають дати не лише науковці-історики, – також потрібно зрозуміти ставлення до цих проблем широкого кола і прихильників, і ворогів українського національно-визвольного руху та української незалежності.

Протягом останніх років фігура фактичного довголітнього керівника українського підпілля вже привертала увагу дослідників. Кількість праць, присвячених Тарасові Чупринці, збільшується. Поволі зростає мемуарний доробок. Намагатимуся систематизувати та конкретизувати деякі основні моменти, від висвітлення яких – не лише у світоглядному, а й у цілком рельєфному науковому плані – залежить об'єктивне визначення місця, котре повинен займати Р. Шухевич в історії України XX століття. Серед цих питань є й такі, що досі не вирішені в українській політичній дійсності. Вони вимагають не тільки наукової чи теоретично-конструктивної відповіді, а й, що не менш важливо, також вирішення у практичній площині актуальної політики.

Перше

Чому український народ не карає винних за вбивство його вождів, його провідників, його лідерів, його еліти, зрештою, не лише за це, а й за геноцид нації?

Коли на паризькій вулиці вбили Симона Петлюру – вбивцю Шварцбарда звільнили від вини і кари, а французьке "правосуддя" зробило все, щоб не розплутувати ниток, які вели до червоної Москви. Коли в Роттердамі вибухнула бомба, цій же самій Москві ніхто навіть не висунув звинувачення, а вбивцю, який ще довго жив у Москві та отримував "заслужену" чекістську пенсію, не те що не видали Україні як виконавця злочину – вбивства Коновальця, – а навіть не допитали про обставини підготовки і здійснення вбивства. (Його спогадам, відповідно спрепарованим, вірити не можна).

Коли від ціанистого калію, виготовленого в Росії, вмирав Бандера, німецька юстиція обмежилася символічною карою однієї марки, а вбивцею Сташинським, після того як він відбув ув'язнення, з готовністю заопікувалися колеги з ЦРУ (уряду ж Росії, яка тоді існувала під назвою СРСР, на лаву підсудних – фігурально висловлюючись, – як і після вбивства Петлюри, не посадили!). Коли загинув Шухевич... Що ж, досі не було жодного офіційного розслідування цієї справи, і т. зв. компетентні органи не видушили з себе жодного слова про обставини смерті українського національного героя.

Це – офіційна сторона. А що українці?

Коли загинув Петлюра, частина української еміграції, нібито державницької, обурювалася, що повинен панувати національний траур – і бойкотувала цей траур. З дитячих років пригадую той шок, який охопив галицьке суспільство на вістку про вибух у Роттердамі, але Організація Українських Націоналістів, яку в ці роки та й пізніше так часто звинувачували в тероризмі, зреагувала – чим і як? Я не знаю відповіді, чому вона – під тогочасним керівництвом – не реагувала на смерть Великого полковника. Коли вбили Бандеру – ми також не знаємо відповіді, чому не було відплати за смерть провідника, і не знаю, коли цю відповідь матимемо (хоча сучасники подій ще живі, а деякі з них тепер часто бувають між нами). Чому українці так низько цінили життя своїх провідників?

Дні великого трауру, коли нація справді розриває шати на вістку про трагічну смерть своїх керівників, як знаємо з історії, часто спричинювались у нормальних народів до консолідації, об'єднання всіх політичних сил для спільної боротьби. Смерть Коновальця, Бандери, Шухевича не об'єднала нації, не перетворила її у єдиний міцний п'ястук відплати і не піднесла українського національно-визвольного руху на вищий щабель.

Продовження на 6-й стор.

 ВИБОРИ-2006

ПОСТВИБОРНА ПАЛІТРА І ЕЛЕКТОРАЛЬНІ СИМПАТІЇ УКРАЇНЦІВ

Партія регіонів є лідером виборних перегонів до Верховної ради у 8 областях: Дніпропетровській (45%), Донецькій (74%), Запорізькій (51%), Луганській (74%), Миколаївській (50%), Одеській (48%), Харківській (52%), Херсонській (39%), а також в АР Крим (58%) і місті Севастополі (64%). "Блок Юлії Тимошенко" – у 13 областях: Волинська (44%), Житомирська (25%), Київська (44%), Кіровоградська (30%), Полтавська (27%), Рівненська (31%), Сумська (33%), Тернопільська (34%), Хмельницька (36%), Черкаська (38%), Чернівецька (30%), Чернігівська (34%), а також у місті Києві (39%). Блок "Наша Україна" – в 3 областях: Закарпатській (26%), Івано-Франківській (45%), Львівській (38%).

Львівська область

Результати опосередкованого підрахунку голосів виборців, які проголосували за новий склад Львівської обласної ради, є такими: НУ – 26–27%, БЮТ – 24–25%, "Свобода" і УНБ – по 6-7%, "Пора" – 5-6%, а також ПППУ – 3%. Цікавим парадоксом є те, що в багатьох районах виборці, голосуючи за НУ до ВР, здебільшого голосували за БЮТ до обласної ради. Так з урахуванням бонусів, до обласної ради потрапляють: 45–47 депутатів від "Нашої України", 41–43 депутатів від БЮТ, по 9–11 від УНП і "Свободи" та 7–8 від "Пори" і, можливо, 5 від ПППУ.

Мером Львова став Андрій Садовий, який набрав 169 тисяч голосів. Друге місце за кількістю голосів займає один з колишніх мерів міста Василь Куйбіда.

Луганська область

За попередніми даними підрахунку результатів голосування за депутатів обласної ради на Луганщині, безумовним лідером залишається Партія регіонів, яка набрала 64,3%. На другому місці – КПУ(5%), на третьому – Блок Вітренко (4%). За ними йдуть БЮТ (2,6%), "Не так!" (2,1%), Народний блок Литвина (1,7%), "Наша Україна" та СПУ, які набрали по 1,5%. Найменше голосів набрали УНБ Костенка і Плюща (0,2%) та "ПОРА–ПРП" (0,1%).

Закінчення на 4-й стор.

Дорогі читачі! Передплата на газету "Нація і держава" приймається всіма поштовими відділеннями України. Інформація про газету міститься в додатку до Каталога видань України на 2006 рік – інформаційному листі №2. Наш індекс: 09715. Передплатна ціна: 1 місяць – 1,39 грн. 3 місяці – 4,17 грн. 6 місяців – 8,34 грн. Сподіваємося на солідарність і допомогу!

КУН У ДІЇ

ЧИНОВНИКИ ЛАСІ ДО ДАРМОВОГО

КУН ПІДТРИМАВ ІНСТИТУТ ГЕОГРАФІЇ У БОРОТЬБІ ЗА ВЛАСНЕ ПРИМІЩЕННЯ

Наприкінці 2004 року робилися спроби виселити Інститут соціології з приміщення на Шовковичній і передати його Управлінню справами при Адміністрації Президента – ДУСі під керівництвом І. Бакая. І якби В. Ющенко не став Президентом, скоріше за все Інститут соціології таки вигнали б із ласого особнячка – однак спроби це зробити продовжуються і дотепер.

Тепер настала черга Інституту географії, вразливим місцем якого було те, що у 1992 році його помилково було віднесено до комунальної власності. Те, що це було зроблено помилково, адміністрація інституту підтверджує довідкою Міністерства економіки, Фонду Державного майна та Мін'юсту, адже в будинку по вул. Володимирській, 44 ще з 20-х років ХХ ст. розміщувалися виключно установи Академії наук України. Існує доручення екс-президента України ще від 10.04.2002 р. №1–1/462, згідно з яким Кабінет Міністрів України мав у місячний термін позитивно вирішити питання про повернення цієї будівлі до державної власності. Проте, незважаючи на неодноразові звернення НАН України до Кабінету Міністрів України та Київського міського голови, питання щодо цього приміщення досі не вирішене. В позові до господарського суду м. Києва НАН України було відмовлено. Відповідно до українського законодавства з позовом до суду з метою захисту майнових прав держави може звертатися або Фонд державного майна України, або прокуратура. З 2003 року документи щодо відсудження зазначеного будинку блукають коридорами різних прокуратур – спочатку Генеральної, потім – Київської, нарешті, у лютому 2005 року вони були передані до прокуратури Шевченківського району м. Києва, де їхній розгляд затримувався.

Таке відверто принизливе ставлення до провідної наукової установи України в галузі географії з боку недалекоглядних та корумпованих міських чиновників та депутатів ставить під загрозу всі дослідження Інституту, зокрема такі важливі напрями, як створення Національного атласу України на виконання Указу Президента та постанови Кабміну України, радіоекологічні дослідження ландшафтів Чорнобильської зони, конструктивно-географічні дослідження мінерально-сировинної бази України з метою забезпечення її збалансованого розвитку та багато інших досліджень, важливих для майбутнього України.

Україна отримала власний Інститут географії лише з відновленням своєї незалежності, тоді як у Російській академії наук іще з часів СРСР працює цілих три географічних інститути. За час своєї роботи Інститут географії НАН України став визнаною науковою установою у нашій країні та за її межами, його працівники удостоєні Державних премій України в галузі науки і техніки та інших престижних відзнак. В Інституті працює близько 100 вчених та спеціалістів, навчається та готується до захисту близько 30 аспірантів та докторантів.

Відповідно до високого суспільного й державного статусу науки географії, інститути географії багатьох європейських країн розміщено у пристойних особняках престижних кварталів їхніх столиць: у Мадриді – в палаці разом із Міністерством агрокультури за якихось 500 м від музею Прадо; в Парижі – в Латинському кварталі неподалік Сорбонни. У Лондоні Королівське географічне товариство, яке фактично є дослідницьким інститутом географії у Великій Британії, знаходиться в самому центрі міста біля Гайд-парку і Британського музею. У Москві Інститут географії розташований у Замоскворіччі, майже поряд із Третьяковською галереєю. У кожній розвинений країні це не тільки провідні осередки географічної науки, – а й частка світового престижу держави, свідчення рівня її пріоритетів.

Доки триває процедура встановлення прав на будинок по вул. Володимирській, 44, співробітники Інституту географії відчувають реальну загрозу силового вирішення конфлікту на користь невпізнанного ТОВ "Клімент-інвест". Для запобігання цього вчені та співробітники Інституту об'єдналися з громадський актив порятунку Інституту географії, встановили цілодобове чергування та готові на більш радикальні дії в разі загострення конфлікту.

Провідні вчені Національної Академії Наук України та активісти громадської спілки порятунку Інституту географії НАН України звернулися до міського голови з вимогою скасувати пункт 15 рішення Київради № 23/3114 від 2.02.2006 р та до прокуратури Шевченківського району м. Києва з вимогою звернутися у десятиденний термін до Суду із позовом про визнання прав державної власності на зазначений будинок, та ініціювати процедуру повернення будинку до Національної Академії Наук України.

В результаті боротьби вчених та підтримки з боку політичних партій, зокрема Конгресу Українських Націоналістів, члени якого пікетували та несли чергування разом із співробітниками інституту, депутатів, ЗМІ та широких кіл громадськості прем'єр-міністр України Ю. Єхануров доручив Міністерству економіки, Міністерству юстиції, Фонду державного майна та меру Києва вирішити питання передачі Інституту географії до державної власності, Прокуратура Шевченківського району підготувала позов до суду з цього приводу, і за певними джерелами вже відомо, що Київрада скасувала своє попереднє рішення і продовжила термін оренди приміщення на вул. Володимирській Інститутом географії ще на один рік. Тобто дане питання ще не вирішено, а тільки відкладено на один рік, однак, принаймні, в цьому році українські вчені завдяки своїй активності відстояли своє законне право.

Подібні ситуації слід розглядати не лише в контексті корумпованості чиновників Київради та інших державних установ, а й в контексті загальної ставлення держави до таких галузей, як наука, культура, освіта та охорона здоров'я. Поки вони лишатимуться маргінальними та малобюджетними, Україна ніколи не стане повноцінною європейською державою.

Інна ВОЛОСЕВИЧ

Олесь НЕЧАЙ

З сумом повідомляємо, що 17 березня 2006 р. відійшов у вічність патріот України, в'язень сталінських таборів, учасник визвольної боротьби Олесь НЕЧАЙ.

Він народився 1929 р. в с. Чагарі Збаразькі Збаразького району у патріотичній родині. Молодим став членом ОУН. При німецькій окупації навчався у промисловій школі, мав великий талант до оволодіння технікою. Під час збройної боротьби ремонтував і зберігав повстанську зброю.

Арештований військами НКВС 5 лютого 1946 р. Пройшов складне слідство у Збаразькому КДБ і у Тернопільським слідчим ізоляторі. Засуджений військовим трибуналом 14 червня 1946 р. терміном на 10 років позбавлення волі, покарання відбував на Воркуті. Звільнився з таборів 10 серпня 1954 р. і приїхав на батьківщину. Тут одружився, виростив і виховав четверо дітей. Він в таборах освоїв спеціальність зубного техніка з протезування зубів і за символічну суму, а часто безплатно протезував зуби колишнім політв'язням, репресованим і своїм знайомим. На батьківщині активно включився у боротьбу за розбудову Української держави.

Він був членом Тернопільської обласної спілки політв'язнів і репресованих, обирався членом обласної ради "Меморіалу" ім. Василя Стуса, постійно був членом Народного Руху. Часто бував на вічах, святкуваннях, на посвяченні багатьох пам'ятників і могил борцям за волю України, відвідував і підтримував матеріально Українську Греко-Католицьку церкву.

О. Нечай постійно надавав велику допомогу історико-меморіальному музею політичних в'язнів. Він виготовив багато стендів для музею, а також є автором унікальних речей побутового вжитку, які використовувалися в таборах.

Ми, його друзі, низько схиляємо голови перед світлою пам'яттю нашого побратима, славного сина України, і просимо Всевишнього, щоби прийняв Олеся Нечая у свою небесну оселю.

Тернопільська обласна спілка політв'язнів і репресованих України,
Братство вояків ОУН–УПА "Лисоня",
Обласне товариство "Меморіал" ім. В. Стуса,
Історико-меморіальний музей політичних в'язнів

Іван МАСОВЕЦЬ

З великим сумом повідомляємо ветеранам ОУН, УПА, колишнім політичним в'язням більшовицьких тюрем і концтаборів, що 18 березня 2006 р. на 80-тому році життя упокоївся у Бозі ветеран Української Повстанської Армії, член ОУН, учасник Норильського повстання Іван МАСОВЕЦЬ.

Народився патріот 1926 р. у с. Сновидовичі Рокитнянського р-ну Рівненської обл. у багатодітній родині.

За німецької окупації належав до юнацтва ОУН, а в 1943 р. вступив до боївки УПА, яка боролася з німецькими загарбниками і советськими партизанами. З поверненням червоних окупантів воював з ними.

7 червня 1945 р. попав у полон. Перебував під слідством у м. Рівне і засуджений до десяти років більшовицьких тюрем і концтаборів та п'яти років висилки.

Іван Масовець сповна зазнав страждань і поневірянь в советських тюрмах і концтаборах. Спочатку працював на Харківському тракторному заводі, потім на лісозаготівлях в Горьківській обл. Звідти етапом 1949 р. у Караганду на будівництво міста і шахторозробок.

Невгамовного політв'язня режимна влада перекинула у Красноярськ, а через кілька місяців в Норильську п'яту зону, звідки почалося повстання, у якому друг Іван брав активну участь.

Після придушення повстання відправлений під конвоєм у Дудинку і баржею до Красноярська, після чого з групою в'язнів його перекинули у Володимирську тюрму й оголосили, що буде сидіти там усі роки без суду і слідства.

Звідти тюремні дороги Івана Масовця пролягли до Іркутська, Братська, у Тайшетську зону, де відбув решту років покарання.

На поселенні Іван Масовець одружився з Катериною Лядобрук з родини патріотів ОУН, які постраждали за ідею. Молоде подружжя переїхало на постійне проживання до с. Ґермаківка Борщівського р-ну Тернопільської обл.

Під владою советського окупаційного режиму усі роки працював у колгоспі і з відвертою ненавистю висловлювався про комуністичний режим, його вислужників та колгоспних вельмож. За це був переслідуваний районними спецслужбами КДБ.

З відродженням української державності Іван Масовець – активний учасник революційних подій дев'яностих років, щедрий жертводавець на патріотичні цілі.

Світлої пам'яті Іван Масовець все своє життя пов'язав з боротьбою за добро і щастя українського народу. У його душі пломенів вогонь завзятості, гордості, вічної готовності на жертву.

Таким він залишиться у наших серцях. Пухом йому українська земля і вічна пам'ять!

Нестор МИЗАК,
кандидат історичних наук, Чернівці

Василь РОМАЩУК
(Сотник ЧОРНОТА)

Запорізька обласна організація Конгресу Українських Націоналістів, Запорізька кошова управа Братства ОУН–УПА, Запорізьке обласне об'єднання Всеукраїнського товариства "Просвіта" імені Т. Шевченка з великим сумом повідомляють, що 29 березня 2006 року на 80-му році життя відійшов у вічність вірний син України Василь РОМАЩУК (сотник Чорнота), який зі зброєю в руках у лавах УПА самовіддано боровся за незалежність нашої землі від німецьких окупантів і московських колонізаторів. Це була мужня, красива й духовно багата людина, котра до останнього дня віддавала всі свої сили боротьбі за те, щоб наша Україна стала дійсно українською і незалежною.

Опублікована книга нашого покійного побратима Василя Ромащука про його бойовий шлях "Спогади поручника Чорноти", безперечно, буде відігравати важливу роль у патріотичному вихованні нашої молоді, її відданості Україні й завжди буде згадкою нам і всім патріотам про славного сина України Василя РОМАЩУКА.

Хай буде пухом тобі земля, дорогий наш побратиме.

Василь ТИМЧИНА,
голова ЗОО КУН, заступник голови Запорізької кошової управи,
Михайло КАЛИНЯК,
заступник голови обласної управи Братства ОУН–УПА,
Тарас ШЕВЧЕНКО,
голова ЗОО ВУТ "Просвіта"

Наші корпункти

Вінниця	Гусар Віталій	(0432) 32-05-03
Дніпропетровськ	Хоменко Микола	(056) 748-17-92
Донецьк	Олійник Марія	(062) 337-23-48
Житомир	Крук Микола	(0412) 44-52-32
Запоріжжя	Тимчина Василь	(0612) 67-31-82
Івано-Франківськ	Салига Роман	(0342) 3-11-35
Кіровоград	Тріщенко Віктор	(0522) 32-23-48
Київська обл.	Сахацький Олександр	(04497) 4-92-93
Київ	Мохналь Михайло	(044) 278-63-89, 279-68-34
Луганськ	Костянтин Філімоненко	(0642) 53-96-85
Луцьк	Максимович Олег	(0332) 72-39-35, (03322) 401-98
Львів	Вовк Михайло	(0322) 38-67-63
Миколаїв	Яценьо Софія	(0512) 49-67-90
Мукачеве	Ференц Петро	(03131) 2-25-45
Одеса	Парфенюк Василь	(048) 75-83-113
Полтава	Квачова Олеся	(0532) 28-053
Рівне	Кривко Ігор	(0362) 22-20-26
Севастополь	Проценко Володимир	(0692) 48-79-46
Сімферополь	Овчарук Василь	(0652) 29-77-43
Суми	Перетятько Олексій	(0542) 25-88-98
Тернопіль	Чибрас Володимир	(0352) 52-56-91
Харків	Дяків Богдан	(057) 716-02-18
Херсон	Реуцький Іван	(0552) 26-50-56
Хмельницький	Вітряний Олесь	(0382) 65-32-01
Черкаси	Гафінова Любов	(0472) 45-12-05
Чернівці	Лютик Віктор	(0372) 51-02-72
Чернігів	Рябченко Валерій	(04622) 4-38-81

ПРИЧИНИ І НАСЛІДКИ-III

Закінчення.
Початок на 1-й стор.

Власне, в тому, що правоцентристи так і не змогли домовитися між собою, щоб сконсолідувати свої сили чи то в блоці "Наша Україна", чи в гіпотетичній "Українській правиці", нема нічого нового. Подібне в нашій давній і не дуже давній історії вже відбувалося, і далеко не один раз. І завжди прокляті граблі лупили по лобах впертих гетьманчуків, котрим так і не судилося стати гетьманами. Що, втім, не заважало їхнім наступникам повторювати улюблену українську вправу – вкотре наступати на цей популярний сільськогосподарський реманент, отримуючи в черговий раз горіховим держаком межи очі.

Однак чи буде за науку для націонал-демократів теперішній урок? Чи станемо ми свідками гучних і чесних відставок тих партійних лідерів, які не зуміли (не змогли? не захотіли?) провести свої політичні сили до вищого законодавчого органу країни? Чи з'являться нові лідери, спроможні підняти прапор, котрий майже випав із рук знесилених політиків? Чи омолодиться кров?..

Дуже хотілося б помилитися, але думаю, що навряд чи. Принаймні, один із лідерів українських правоцентристів буквально на другий день після ганебної поразки на виборах заявив про те, що тепер необхідно готуватися до наступних парламентських перегонів. Мовляв, повірте нам, – уже тоді ми напевне виграємо.

Якби ж то так. Але за рахунок чого вони збираються переконувати виборців – про це партійний лідер чомусь не згадав. Можливо, досі вважає, що громадяни України повинні апріорі любити націонал-демократів – тільки за те, що ті, як вони кажуть, "живуть з Україною в серці"?.. Що він збирається змінювати в своїй роботі, які нові форми і методи партійної діяльності впроваджувати? Зрештою, яку ідеологію може запропонувати?

Ось тут ми підійшли до питання, про яке більшість політологів чомусь не згадують. А воно є надзвичайно важливим, особливо якщо брати до уваги структурування політичних сил з огляду на перспективу.

НА ОБ'ЇДКИ НЕ РОЗЖИВЕШСЯ

Результат нинішніх виборів засвідчив, що комуністична ідеологія в нас не має майбутнього. Причому це, здається, не залежить від того, чиї сідниці сидітимуть в кріслі першого секретаря компартії. Причин тут кілька, одна з яких – майже повна втрата позицій КПРФ Зюганова в путінській Росії (для Петра Симоненка "старший брат" залишається прикладом і авторитетом в усьому). Російські комуністи так і не знайшли для себе моделі поведінки в умовах, коли авторитарний Путін хитро відібрав у них лаври головного захисника інтересів трудящих і, більше того, зумів зробити те, на що досі не спромоглися ні попередня влада, ні комуністи як головна опозиційна сила – підняти шовіністичний, великодержавницький дух росіян. Втративши орієнтири, а з тим і почесне звання політичної сили, щедро підгодовуваної Москвою (на об'їдки ж не розживешся), комуністи України почали стрімко і безнадійно втрачати електорат, який і без того має високу природню схильність скорочуватися – насамперед з вікових причин.

Світлина Олекси ВАЩЕНКА

Деякий час у нас саме націонал-демократична ідеологія змагалася з комуністичною за право впливу на електорат. (І доволі успішно, особливо якщо згадати про 25% голосів, відданих на президентських виборах далекого 1992 року за В'ячеслава Чорновола). Найбільшого успіху було досягнуто на президентських виборах 2004-го року, кольори перемоги яких, образно кажучи, були пофарбовані наполовину в синьо-жовті кольори вітчизняної націонал-демократії.

Однак інша половина переможного прапора Ющенка була забарвлена в помаранчеве – як з'ясувалося, це був колір лібералів, які, приспавши пильність своїх колег по боротьбі з ненависним режимом Кучми, майстерно і підступно відтіснили їх від лідера.

Що з того вийшло – бачимо на прикладі виборів-2006.

ЛІБЕРАЛЬНИЙ БЕНКЕТ ПІСЛЯ КУЧМИ?

Таким чином, сталося так, що і ліві, і правоцентристи програли більш потужній ідеологічній силі – лібералізму. Особливо яскраво це проявилося на останніх парламентських виборах. Адже і Партія регонів, і БЮТ, і в переважній більшості блок "Наша Україна" є виразниками саме ліберальної ідеології. Причому в Україні лібералізм представлений доволі широким спектром, а його носії пропонують виборцям такий несусвітній і неймовірний конгломерат ідей і цінностей, що звиклому до чітких світоглядних стандартів виборцеві (на щастя, а чи на жаль, – але в нас таких знайдеться дуже мало) вкрай важко хоч якось класифікувати всю цю балаканину. Приміром, що за дивина така заморська – "солідаризм", котрий нібито збирається впроваджувати лідерка БЮТу? Або як розшифрувати термін "націонал-лібералізм", адептами якого в нас вважаються Пинзеник з однодумцями? Знову ж таки, як збираються вживатися в одній, до того ж правлячій, коаліції ліберали приміром, з соціалістами, у яких ліберальні ідеї начебто повинні викликати принаймні класові почуття несприйняття? (Ліві, як відомо, тяжіють до посилення ролі державних інститутів у суспільстві, в той час як ліберали намагаються їх мінімізувати). Чи – що ж таке, зрештою, "цінності Майдану", чи "помаранчеві ідеали", які, ніби молитву, щодня згадують в різних політичних таборах? (Втім, мені здається, що "цінність Майдану", – і думаю, що це можуть підтвердити тисячі, – це той високий і світлий, воістину сакральний дух, який вивищував усіх нас на Майдані, і який дав нам відчуття приналежності до Великої Нації. Але це тривало усього кілька тижнів, і закінчилося, мабуть, десь 27 грудня, разом із світлими сльозами радості від перемоги – на ранок після третього туру. Все, що було сказано потім на цю тему, особливо з високих трибун, – демагогія, користолюбство або сліпа наївність. Отож, давайте залишимо Майдан для історії, – аби не заляпувати його не завжди чистими руками, – а будемо адекватно реагувати на нові виклики сучасності)...

Чи зможуть ліберали, які фактично отримали до своїх рук майже повну владу в країні (незалежно від складу майбутньої парламентської більшості, оскільки великий капітал донецьких в ідеологічний ніші також посідає місце лібералізму), розпорядитися нею належним чином? І які це зрештою матиме наслідки для держави? Йдеться ж, звичайно, не про Світову організацію торгівлі, до якої входять 148 країн, і яка охоплює 95% міжнародного товарообігу. Присутність в ній України вочевидь є необхідною. Якщо ж говорити про те, що нас чекає на шляху лібералізації економіки і нівелювання національних традицій і цінностей у теперішньому глобалізованому світі, то тут треба бути готовими до збільшенння присутності в нашій економіці транснаціональних корпорацій і крупних вітчзняних компаній-монополістів. Також нас очікує безсумнівне лобіювання державними чиновниками, починаючи з найвищих (як це ми бачили на прикладі перипетій довкола Нікопольського феросплавного заводу за часів прем'єрства Юлії Тимошенко) близьких їм бізнесових проектів. Неминучим є також вимивання економіки представників дрібного і середнього бізнесу, і не лише за допомогою такого інструмента, як податкове законодавство. Ну, а найцікавіше нас чекає тоді, коли білі руки лібералів дотягнуться до української землиці – там і в прямому, і в переносному значенні – неоране поле. Земля – це той гігантський шмат власності, який у нас традиційно "чекає господаря". Однак, здається, що ті господарем, всупереч деклараціям і обіцянкам, збирається стати якраз не той, хто обробляє.

ЕФЕКТИВНИЙ ЗАСІБ ПРОТИ ЛІБЕРАЛІЗМУ

Здавалося б, що поганого в тому, що Україна, як і інші демократичні країни, потрапить у цивілізаційно-глобалізаційні жорна? Заживемо за євростандартами ж!..

Стосовно останньої тези, то це сумнівно. У Європі демократичним традиціям – сотні років. У більшості європейських країн саме середній клас є становим хребтом суспільства. Європа майже не хворіла на комуністичну чуму. Європейцям чуже поняття "старшого брата", який силоміць змушує "молодшого брата", аби той полюбив ярмо і батога. Зрештою, європейські держави, "розбудовуючи" засади ліберальної економіки, в той же час зміцнювали підвалини державності.

У нас – дещо інша історія.

Отож будьмо готовими до лібералізму, шановні українці. І пам'ятаймо, що єдиною ідеологічною силою, здатною в новітні часи йому ефективно протистояти, є ідеологія націоналізму, який завжи був і залишається надійним муром самозбереження Української Нації і Держави.

Михайло СИДОРЖЕВСЬКИЙ

СУБ'ЄКТИВНІ ЗАУВАГИ

ВИБІР МЕТЕЛИКА?

У Києві – новий міський голова. Час Олександра Омельченка, здається, таки добігає кінця, – навіть якщо поставити під сумнів "чистоту" перемоги його головного опонента.

Не станемо особливо перейматися долею одного з небагатьох уцілілих рудиментів кучминської епохи – він подбав про неї сам, причому завчасно. Нехай тепер заслужено відпочиває та й пише собі спогади.

Тут хочеться сказати про інше.

Про те, що (хто) в столиці йде на зміну "радянському" до кінчиків волосся Омельченку, який проте не гребував іноді проілюструвати хоч якісь свої "українські устремління".

Принаймні, на людях, публічно, аби бачили – все-таки міський голова столиці України!..

І кого ж тепер обрали кияни? Чи, може, цей вибір якраз і є квінтесенцією стану душі зашморганого новітніми реаліями життя, збаламученого облесливими брехунами і меткими казнокрадами, спантеличеного повсякденним політичним шоу киянина, котрий, ніби метелик, полетів із обридливої темряви бруду на обнадійливе полум'я свічки?..

Не будемо про віру і про безбожників.

Залишимо це для інших дослідників, хоча парадокс: міським головою столиці православної країни обрана особа, яка належить до іншої Церкви. Це як би мером Кабула був обраний буддист чи католик, або ж мером Нью-Йорка став мусульманин...

Проте нехай. Зрештою, Бог – один над світом грішним.

Але непокоїть інше: демонстративне "незнання" новим обранцем киян української мови. Щоправда, може, він ще не прийшов до пам'яті після своєї несподіваної перемоги, а його політтехнологи, всуціль російськомовні, в силу своєї зарозумілої обмеженості, не здатні йому підказати, що негоже, ну просто непристойно міському голові столиці України цуратися української мови?

Може, він не розуміє цього?..

Чи таки насуваються вже інші часи, в яких новітні кастровані безнаціонал-лібералі й справді можуть досягти того, чого не вдалося зробити ні чужим царям, ні лютим більшовикам з їхнім класовим, пролетарським підходом – вирішити зрештою "українське питання"?.. Принаймні, я ніяк не відчув, що українського в державі впродовж останніх півтора року стало більше. Чи не тому й ужинок 26 березня для тих, кому болить Україна, виявився таким ганебно кугим?..

Михайло СИДОРЖЕВСЬКИЙ

«П'ЯТА КОЛОНА» В УКРАЇНІ НЕ ПРОЙДЕ

У Київському міському будинку вчителя з ініціативи Конгресу Українських Націоналістів відбулася презентація книги Івана Дієка "П'ята колона" в Україні: загроза державності". Автор відомий українському читачеві своїми дослідженнями злободенних проблем українського суспільства. Цього разу він звернувся до теми, яка, на жаль, досі надзвичайно актуальна в Україні, – теми "п'ятої колони". Відкриваючи презентацію, Іван Діяк розповів про походження поняття "п'ята колона" та розглянув найбільш показові моменти світової історії, пов'язані з її діями.

Як слушно відзначив автор, "п'ята колона" сьогодні активно діє і в нашій державі, отримуючи настанови від політиків сусідніх держав. На думку Івана Дяка, "п'ята колона" в Україні робить усе для того, щоб без військового втручання зруйнувати українську державність. Учасники презентації подякували Іванові Дяку за цікаву книгу, яка допоможе багатьом українцям позбутися нав'язаних хибних переконань. Від імені Голови Конгресу Українських Націоналістів Олексія Івченка привітав заступник Голови Конгресу Володимир Борейчук.

Валентина ЯНЧУК,
прес-служба КУН

ВИБОРИ-2006

КУН У ВЛАДІ

Конгрес Українських Націоналістів представлятимуть близько тисячі депутатів різних рівнів, міських, селищних та сільських голів у більшості регіонів України.

Відшуміли передвиборні пристрасті, відійшли в минуле безсонні ночі в регіональних штабах, згорнуто агітаційні намети... Час підбивати підсумки. Тож якою була передвиборна кампанія в регіонах та яких результатів досягнув Конгрес Українських Націоналістів на виборах до місцевих рад?

На парламентських виборах до блоку "Наша Україна" Конгрес увійшов у складі громадсько-політичного об'єднання "Національний вибір", яке було утворене спільно з ОУН та ОУН(р). У місцевих виборах у більшості регіонів КУН взяв участь самостійно. Львівська, Тернопільська, Закарпатська, Хмельницька та Рівненська обласні організації Конгресу балотувались до місцевих рад у блоці "Наша Україна". У Івано-Франківській області КУН виступив одним з ініціаторів створення місцевого блоку "Національний вибір" (з Українською республіканською партією "Собор"), у Чернівецькій – блоку ім. В. Чорновола (з Народним Рухом України).

Після оголошення попередніх результатів голосування до парламенту від Конгресу потрапили четверо представників. Серед них – Голова Конгресу Українських Націоналістів Олексій Івченко, заступник голови Євген Гірник та голова Київської обласної організації КУН Андрій Лопушанський.

Результати місцевих виборів для Конгресу на тлі неуспішних виборів для українських національно-демократичних сил виглядають позитивними, особливо у західноукраїнському регіоні. Отже, на Львівщині КУН здобув сім мандатів депутатів обласної ради, два – Львівської міської ради. Дев'ятеро членів партії та її висуванців перемогли у виборах на посади міських голів. На виборах до міських рад міст Львівської області КУН отримав 47 місць, до районних – 84. Депутатами селищних рад від Конгресу стали 186 осіб, сільськими головами – 45.

Ситуація в Івано-Франківській області виглядає не гірше, ніж у Львівській. Однак, якщо зважити, що це єдина обласна організація Конгресу, яка пішла на вибори не в блоці з "Нашою Україною" та перемогла, результат є добрим. До обласної ради блок КУН та УРП "Собор" провів 7 депутатів, до Івано-Франківської міської – двох (проте суди ще тривають), до районних рад – 78, до сільських – 9. У свою політичну скарбничку "Національний вибір" додав 4 мерів міст, 34 сільських голів та 21 депутата міських рад.

У Тернопільській області, де Конгрес йшов із блоком "Наша Україна", партія виборола 9 мандатів депутатів обласної ради, 3 – Тернопільської міської ради, 68 – райрад, 32 – міськрад міст Тернопільщини, 3 міських/селищних та 12 сільських голів.

Підсумок виборів для Конгресу у Рівненській області є таким: по одному депутату обласної та Рівненської міської рад, чотирнадцять місць у районних радах, один міський голова, шестеро депутатів міських та тридцять чотири сільських рад.

Хмельницька обласна організація Конгресу Українських Націоналістів, яка увійшла до блоку "Наша Україна", здобула на місцевих виборах два місця до облради, шість місць у райрадах, чотири мандати депутатів міських рад, двох сільських голів, 22 депутатів сільських рад. Закарпатські конгресівці (брали участь у виборах в блоці "Наша Україна") тепер мають одного представника в обласній раді та 13 – в районних.

Робота членства Конгресу Українських Націоналістів у Вінницькій області, попри протидію з боку місцевого криміналітету з Партії регіонів, принесла два місця у районних радах області, три – у селищних радах, сімнадцять – у сільських. У Житомирській обласній раді націоналісти отримали один депутатський мандат.

Загалом виборча кампанія КУН характеризувалась динамічною роботою активістів партії в усіх регіонах України, щирою реакцією людей на пропозиції націоналістів та підтримкою партійної позиції українською інтелігенцією. Втім, це не дало оптимальних результатів, насамперед через тривалу багаторічну роботу активістів КУН на популяризацію програми та бренду "Нашої України", відповідно, необізнаність людей з програмними завданнями партії та результатами їх втілення. Особливістю виборчої кампанії на п'ятнадцятому році незалежності стала активна протидія націоналістичній агітації з боку антиукраїнських сил.

Всього ж Конгрес Українських Націоналістів на місцевих виборах здобув тридцять місць в обласних радах, близько трьохсот – у районних радах, понад чотириста – у сільських. Майже півтори сотні депутатів міських та селищних рад представлятимуть Конгрес, головами сімнадцяти міських та понад дев'яноста сільських рад стали представники нашої партії. Отже, близько тисячі депутатів різних рівнів, міських, селищних та сільських голів захищатимуть національні інтереси України у багатьох регіонах України.

Андрій КЛИМЕНКО,
прес-служба КУН

Чернівецька область

31 березня 2006 р. територіальна виборча комісія оголосила результати голосування і підсумки виборів міського голови в одномандатному окрузі міста Чернівців Чернівецької області, згідно з якими зі значним відривом від інших претендентів на посаду Чернівецького міського голови вже вчетверте обрано Миколу Федорука.

За результатами голосування в Чернівецьку обласну раду Блок Юлії Тимошенко набрав 22%, "Наша Україна" – 19%, Партія регіонів – 8%, Народний блок Литвина – 4%, Соціалістична партія України – 4%, "Пора" – 3%.

Київська область

Київська міська територіальна комісія затвердила підсумки голосування по виборах депутатів Київської міськради. 3%-ий бар'єр на виборах до Київради подолали 8 партій і блоків. Згідно з результатами виборів Блок Юлії Тимошенко одержав близько 355 тисяч голосів виборців або 41 мандат із 120, Блок Леоніда Черновецького – 186 тисяч голосів або 21 мандат, Блок "Наша Україна" – 127 тисяч або 15 мандатів, блок Віталія Кличка "ПОРА–ПРП" – 122 тисячі або 14 мандатів, Партія регіонів – 82 тисячі або 9 мандатів, блок "Громадський актив Києва" – 57 тисячі або 7 мандатів, Соціалістична партія – 57 тисяч або 7 мандатів, Народний блок Литвина – 53 тисячі або 6 мандатів.

Територіальна виборча комісія оприлюднила підсумки голосування на посаду Київського міського голови, за результатами яких Київським міським головою став Леонід Черновецький.

У виборах міського голови м. Фастова найбільшу кількість голосів набрав В. Тимофієв.

Вінницька область

За результатами голосування в міську раду м. Вінниці потрапили шість сил: БЮТ з 58 525 голосами (31,74%), "Наша Україна" з підтримкою 18 128 голосів (9,83%), Соціалістична партія України, яка набрала 10 571 голос (5,73%), Партія Регіонів, що здобула 9,986 тис. голосів (5,41%) , КПУ та "Віче" , що набрали, відповідно, 6 017 (3,26%) та 5 896 (3,19%) тис. голосів. Таким чином, депутатські мандати у міській раді отримають 27 представників зі списку Блоку Юлії Тимошенко, 8 нашоукраїнців, 5 соціалістів, чотири представники Партії Регіонів та по три представники комуністів і "Віче".

Закінчення. Початок на 1-ій стор.

ПОСТВИБОРНА ПАЛІТРА І ЕЛЕКТОРАЛЬНІ СИМПАТІЇ УКРАЇНЦІВ

Донецька область

За результатами голосування прохідний бар'єр на виборах до обласної ради Донецької області подолали наступні суб'єкти виборчого процесу: Партія регіонів (73,63%), Блок Наталі Вітренко "Народна опозиція" (6,8%), Соціалістична партія України (3,74%) та Комуністична партія України (3,74%).

Міським головою Донецька став Олександр Лук'янченко.

Запорізька область

Після остаточного підсумку голосування по виборам Запорізького міського голови на другий термін переобраний Євген Карташов.

Івано-Франківська область

За попередніми даними у виборах до районних та міських рад Івано-Франківської області блок "Наша Україна" одержав перемогу у 12 районних та 3 міських радах, БЮТ– у 2 районних та 2 міських радах. Депутатський корпус складатиме 497 депутатів від блоку "Наша Україна", 336 – від БЮТ, 107 – від Українського Народного блоку Костенка і Плюща, 85 – від блоку "Національний вибір", по 40 депутатів від Блоку Литвина та "ПОРА-ПРП", 32 депутати – від блоку "Відродження Прикарпаття", 21 – від СПУ, 10 – від партії "ЕКО+25%", 9 – від блоку Віктора Анушкевичуса, 8 – від НДП, 7 – від Партії регіонів, 6 – від Селянської партії, 4 – від ВО "Свобода", 3 – від "Блоку Ю. Кармазіна", 2 – від Партії Зелених України.

Івано-Франківська територіальна виборча комісія на своєму відкритому засіданні оголосила, що міським головою Івано-Франківська обрано Віктора Анушкевичуса. За нього проголосувало 58 698 або 49, 22% виборців. Новообраного міського голову з перемогою привітав чинний міський голова Івано-Франківська З. Шкутяк.

За майже остаточними даними, міським головою Калуша обрано екс-народного депутата України Ігоря Насалика, що є головою Івано-Франківської облорганізації партії "Еко+25%", за якого віддали свої голоси 25,1% виборців. Чинний міський голова "нашоукраїнець" Роман Сушко набрав 9,7% голосів, за ним – Олександр Челядин (9,2%).

Хмельницька область

Головою міста Хмельницького став Микола Приступа.

Одеська область

У виборах до Одеської міської ради тривідсотковий бар'єр подолали: Партія регіонів (38 мандатів), Блок Едуарда Гурвіца "Наша Одеса" (31 мандат), Блок Наталії Вітренко "Народна опозиція" (15 мандатів), Блок Юлії Тимошенко (12 мандатів), Опозиційний блок "Не Так!" (10 мандатів), "Народний блок Литвина" (8 мандатів), Соціалістична партія України (6 мандатів).

Миколаївська область

За підсумками виборів до Миколаївської обласної ради, 31,56% виборців проголосували за Партію регіонів, 10,53% – за БЮТ, 8,25% – за Блок Н. Вітренко "Народна опозиція", 6,34% – за Народний блок Литвина, 4,44% – за КПУ, 3,54% – за НСНУ, 3,5% – за СПУ, 3,27% – за Партію зелених України. В результаті Партія регіонів отримала 53 мандати, БЮТ – 18, Блок Н. Вітренко "Народна опозиція" – 14, Народний блок Литвина – 11, КПУ – 7, "Народний Союз "Наша Україна" – 6, СПУ – 6, ПЗУ – 5.

Лідерами за кількістю відданих виборцями голосів по виборах до Миколаївської міськради є Партія Регіонів (31,47% голосів), Блок Наталії Вітренко "Народна опозиція" (10,35%), Блок Юлії Тимошенко (7,68%), Комуністична партія України (3,3%), Блок "Миколаїв – за Володимира Чайку!" (5,54%), Партія Зелених України (4,67%).

Мером Миколаєва втретє став Володимир Чайка, який набрав 110 тисяч голосів або 46%.

Житомирська область

Міським головою Коростеня обрано Володимира Москаленка, який набрав 21842 голоси, його найближчий суперник Андрій Озерчук набрав 7007 голосів.

За депутатів до Коростенської міської ради найбільше голосів виборців на свою підтримку отримала Коростенська міська організація Партії регіонів – 24,92%; на другому місці міська організація "Блок Юлії Тимошенко" – 15,18%; на третьому – Коростенська міська організація Комуністичної партії України – 13,4%; далі йдуть Коростенська міська організація партії "Відродження" – 10,48 %, блок "Наша Україна" – 6,39%, "Народний блок Литвина" – 5,24 %, Коростенська міська організація Соціалістичної партії України – 3,33 % та соціально-екологічна партія "Союз. Чорнобиль. Україна" – 3,25 %.

Вінницька область

За результатами голосування в міську раду м. Вінниці потрапили шість сил: БЮТ з 58 525 голосами (31,74%), "Наша Україна" з підтримкою 18128 голосів (9,83%), Соціалістична партія України, яка набрала 10 571 голос (5,73%), Партія Регіонів, що здобула 9,986 тис. голосів (5,41%), КПУ та "Віче", що набрали відповідно 6 017 (3,26%), та 5 896 (3,19%) тис. голосів.

Після опрацювання 72% бюлетенів до обласної ради проходять 5 партій та блоків. Чільну трійку посідають БЮТ (26,95%), НСНУ (16,2%), та СПУ (10,95%). Також 3%-вий бар'єр подолали Народний блок Литвина та Партія регіонів – 5,15% та 4,72% відповідно. На межі трьох відсотків комуністи. "Помаранчева" коаліція, таким чином, отримає близько 90 із 100 депутатських мандатів.

У виборах міського голови з відривом у 15 тис. голосів від свого найближчого конкурента лідирує Володимир Гройсман.

Підготувала Інна ВОЛОСЕВИЧ

ПОЛІТИКА

ЩОДЕННИК З МІНСЬКА*

БІЛОРУСЬКИЙ МАЙДАН ОЧИМА ОДНОГО З ЙОГО УЧАСНИКІВ

До речі, НЕПРАВДА, що це все було сплановано заздалегідь. Я розповім вам, як виникла ідея ставити намети і як виникла перша шістка сміливців. Втрачати вже нема чого: наші обличчя відзняли усі провідні телеканали Європи і гебешні камери, напевно, теж. Потім з мене можуть вибити свідчення, що усе було по-іншому, але тут я, сподіваюсь, ще встигну розповісти правду.

Середній вік людей на Жовтневій був близько 24 років. Були зовсім молоді, студенти, але не всі. Були і старші люди, в основному міцні чоловіки, що стояли в оточенні. Хлопців було більше, ніж дівчат.

Нас знімали практично безперервно, щоб спалахи не заважали співати, я заплющувала очі. В центрі табору, серед наметів, ми поклали туристичні килимки. На них ми спочатку складали їжу і теплі речі, потім їх стало багато, і ми виділили для складів два намети. Коли я розносила по рядах гарячий чай, хтось подарував мені два букети квітів – ірисів і ще якихось. Ми поставили їх у банку. Поруч хтось приніс і поставив ікону. Ми запалили біля неї дві товсті свічки. Намагалися це місце утримувати в порядку, забирати відтіля сміття. Поруч ставили тільки термоси з гарячим чаєм, але вони швидко порожніли. Щойно приносили гарячий чай або каву, ми розливали їх у склянки і роздавали.

До речі, одна із наймерзенніших вигадок білоруських ЗМІ – те, що ми всі п'яні, і в термосах нам приносять пиво. Воно і вигадано кострубато: ну який дурень на морозі о третій ночі буде пити пиво?

Утім, такі вигадки ми передбачили. Тому в наметовому містечку і навколо був цілковитий "сухий закон". Усі чудово розуміли: не дай Боже, хоч краплю – відразу ж зафіксують і прославлять алкоголіками. Періодично народ починав скандувати : "Я СУ-ХОЙ! Я СУ-ХОЙ!" Десь о четвертій ранку якийсь невідомий хлопець приніс нам дві пляшки горілки. Ми хотіли його відправити з ними назад, а потім подумали: а раптом він насправді не провокатор і попадеться ментам? Ми ці злощасні пляшки навіть не відкрили. Обмотали, чим могли, запхали в сумку, сховали в намет і завалили речами.

Всю ніч з нами був Олександр Мілінкевич зі своєю дружиною. Вони спускалися зі сходів, приходили до наших наметів. Одного разу їм вдалося доставити термос з гарячим чаєм. А двох синів Мілінкевича затримали вночі на проспекті, коли вони намагалися пронести теплі речі.

Вночі було дуже холодно, особливо оточенню, яке нас закривало, в тому числі і від вітру. Ці люди... – я готова стати перед ними на коліна – стояли в щільному кільці на морозі всю ніч, а деякі і по 14 годин і більше, нікуди не ідучи, не рухаючись з місця. Уночі до нас привели зовсім молодого хлопчину, який був легко

Закінчення. Початок у числі 13.

одягнений. Він ледь міг говорити. Ми напували його гарячим чаєм, розтирали йому руки, на яких не було рукавичок.

Як грілися? Співали пісні, скандували гасла, танцювали під ритм, який відбивали на квартах. По різних боках оточення люди час від часу теж починали танцювати – щось на кшталт середньовічних кругових танців – ритмічно, переступаючи і притупуючи. Хтось віджимався, хтось присідав. Кілька людей влаштували пробіжку навколо кільця, намагаючись бути поближче до тих, що стояли. Вони бігли з прапорами: попереду був хлопець з російським прапором, потім хтось із двома прапорами – білоруським і українським, потім хтось із грузинським. Періодично вони радісно кричали: "Моладзь за здаровы лад жыцця!" Я теж з ними пробіглася. Це добре зігріває.

Ще треба сказати про одну брехню. Настільки безглузда і незграбна вигадка – і все-таки багато людей у неї вірять. Що ми начебто стоїмо за гроші. Спочатку називалася цифра в 20 тисяч білоруських рублів. Потім зрозуміли, що це виглядає просто смішно і безглуздо. І тоді влада "підняла " нам "зарплату" майже в п'ять разів – до 50 баксів.

Боже мій! Хай би ті, хто в це вірить, прийшли б і спробували так постояти під поглядами і камерами людей у цивільному. 14 годин простояти, скоцюрбившись на морозі, чекаючи світанку як порятунку. Радісно кричати, коли розвидніло, але при цьому побачити вранці, що підкріплення мало, люди просто не пробиваються. І відчувати, як страшно рідіє кільце з кожною хвилиною, тому що люди не витримують і ідуть спати, а зміни немає. І щохвилини чекати штурму, побиття, провокацій. І знати, що, можливо, завтра тебе виженуть з університету або з роботи, або посадять у в'язницю.

Вранці нас стало зовсім мало. Коли о шостій ранку по проспекту пішов автобус №100, ми придумали ось що. Люди з оточення, що стояли обличчями до проспекту, щоразу, коли під'їжджала "сотка", ставали на коліно, щоб було видно намети. Вони скандували: "ДА-ЛУ-ЧАЙ-ЦЕСЬ! ДА-ЛУ-ЧАЙ-ЦЕСЬ!" (для тих, хто не знає білоруської мови: це означає приєднуйтесь, долучайтесь). Вони робили це, поки фізично могли.

Ми чекали і чекали на допомогу, а її приходило так мало!!! Але о дев'ятій стало зрозуміло, що кільце вистоїть. Частина людей змінилася. Коли ми розносили їм гарячий чай і їжу, вони говорили: "Спасибі, ми тільки що з дому".

ЧАСТИНА 3.
СПАЛЬНИК ЯК ЗБРОЯ ПРОЛЕТАРІАТУ. Я НЕНАВИДЖУ.

О 9 ранку мені стало зовсім погано. Хотілося спати і трусило від холоду. Ми з Пашкою вибрали момент, проскочили бігцем повз СОБРівців і людей у цивільному, поруч з якими стояли журналісти, застрибнути в "сотку" і поїхали. А Світлана і Таня залишилися там – третя доба без сну.

Кілька годин ми поспали, а тоді роз'їхалися по роботах. Так дивно: ти сам вже інший, і твоє життя вже стрімко змінюється, але поки все йде по інерції, тихо та любо. У редакції ніхто ще нічого не знав. Ще один день можна було потішити себе дивною ілюзією, начебто продовжується колишнє розмірене і затишне життя. Дивна і солодка ілюзія, начебто з в'язниці або з війни повернувся на півдня в колишнє життя.

На роботі я відредагувала скажено важку статтю, бадьоро розібралася зі справами. Потім поїхала додому – одягтися потепліше, перевзутися, бо перед нашим майданом вийшла з дому в легких весняних мештиках. Поїсти як слід не встигла. Вирішила їхати на Жовтневу, хоча і сумнівалася. Здається, я застудилася, до того ж дуже хотілося виспатися і написати щоденник. А то ж раптом завтра загребуть – і прощавай "далі буде "!

Усе-таки зважилася. Обмоталася спальником під дублянкою, пришила спальник до светра й обклеїла скотчем. ...Взяли мене в метро на Жовтневій площі. Дуже легко і просто: спальник було видно з-під дублянки. Мені перепинив дорогу міліціонер, запитав документи і наказав йти з ним в міліцейський пункт у метро.

Там довелося влаштувати вимушений стриптиз, вийняти все із сумочки. Я намагалася поводитися якомога спокійніше і доброзичливіше. Намагалася завести розмову з людьми у формі. Офіцер, що там сидів, був узагалі нормальний, з ним ми і говорили. Цей чорноокий симпатичний дядечко на повному серйозі запитував, скільки мені заплатили. Другий був зовсім не таким. Він перетрушував мою сумочку, знайшов дискети і злостиво запитував, що в мене там. Я спокійно сказала: "Візьміть, подивіться", а сама миттєво вкрилася холодним потом. У мене там були новини із сайту svaboda.org і "Березневі щоденники". Другий мент довго думав, чи не зламати мої дискети (чого мені в той момент хотілося понад усе). В результаті все-таки віддали. Віддали і візитку К. естонською мовою. Не побачили, напевно, там слово "correspondent".

Я намагалася пояснити міліціонерам свою позицію, дати зрозуміти, що ми – не п'яні відморозки. Міліціонери мені казали, що сьогодні вночі буде "хапун", будуть людей бити і забирати в міліцію. Загалом усіляко намагалися залякати.

Тільки одного разу я мало не зірвалася – коли прийшли люди в цивільному, гебешники. Якщо міліціонерів я ще можу зрозуміти й у чомусь виправдати, то цих – не-на-ви-джу! Вони чимось усі схожі: однакові гладкуваті невиразні особи, однакове самовдоволення і впевненість у своїй безкарності. Одягнені в щось темне і невиразне, і за цим їх упізнають.

Ці були зі значками, НАШИМИ значками "за волю"! Поводили вони себе у відділенні як повні хазяї. Один з них подивився на мій спальник і задоволено сказав: "О! Спальник! Віднесу-но я його до Миколаєвича в машину, нехай погріється, а то змерз вже за 4 години".

Я зрозуміла, що треба міцно тримати себе в руках, інакше зірвуся.

Вони порпалися в моїх речах, довго дивилися паспорт. Один узяв книжку братів Стругацьких, що була в сумочці, здивовано покрутив її в руках (мене так і тягло сказати: це книга, її читають) і запитав: "Це що? Детектив? Містика?"

Спочатку вони хотіли написати протокол і відвезти мене в приймач-розподільник на Окрестіна. Але тут високий сказав: "Ай, ну її! Пішли до цих недоумків, а то поки будемо її возити, там в оточенні все смачне з'їдять без нас".

І начепив на найвидніше місце біло-червоно-білий значок.

Такої ненависті і болю я ще ніколи не відчувала. Мені хотілося вчепитися йому в горло, цьому ситому, вгодованому, цинічному кабанові, що нас заарештовує і з чистою совістю жере нашу ж їжу. Їжу, яку носять нам люди, що ризикують сісти за це на 10 діб, яку роздають замерзлими руками дівчата, перебуваючи на майдані другу добу без сну.

Це ні забути, ні простити неможливо. Господи, якщо ти є! Відправ мене в пекло, якщо хочеш. Але зроби одне! Зроби, щоб наступний шматок у ЦЬОГО застряв у горлі.

Це не можна простити і забути. Найогидніше, що зробила нинішня влада – розділила свій народ на "чэсных" і "нячэсных". Більшій частині народу капітально промила мізки. Підло оббрехала перед нею найчистіших, найчесніших і найсміливіших, що не терплять несправедливості, що не вміють миритися зі злом. А ту саму меншу, "інакомислячу " частину змусила в кожному зустрічному бачити можливого провокатора і співробітника спецслужб. І весь народ змусили боятися і мовчати. Боятися арешту, звільнення з роботи, побиття в темному під'їзді. Боятися за себе, друзів і рідних. У ці дні мені постійно дзвонять знайомі і друзі, запитують, чи на волі я, як себе почуваю. Перевіряють, чи все зі мною гаразд.

Якщо й у порядку, то ненадовго. Я не маю ілюзій. Якщо сьогодні мене потримали дві години і відпустили, це не означає, що настала в країні демократія.

Їм просто невигідно зчиняти галас зараз, коли в Мінську стільки іноземних журналістів, хлопців з РЕЙТАР, Польського телебачення й інших. Тільки їхня присутність зараз нас захищає. Ми на волі, поки там, на площі, стоїть кільце. Я думаю, щойно все це закінчиться, "комітет держбезпеки пригадає наші імена". Тим більше, що обличчя свої ми не ховали.

<u>22 березня. ДА-ЛУ-ЧАЙ-ЦЕСЬ!</u>

Трохи відіспалася вдома, поспішно закінчую щоденник і їду на площу. Сиплються дзвінки від знайомих і рідних, котрі бачили мене на НТВ і в "Евроньюс". Але з телефоном щось дивне, у ньому якісь сторонні звуки. Гадаю, нас прослуховують.

Учора вночі нам подзвонили естонці, К. і С. Естонський консул попросив їх терміново залишити країну. Він сказав, що вони дуже засвітилися поруч з нами і що "наметників" чекають дуже великі проблеми. Вони просили пробачення за те, що їдуть і кидають нас.

Сподіваюся, зможу дійти до інтернет-кафе і відправити ці щоденники всім, кому зможу. Що буде завтра, не знаю. Я хочу попросити всіх, хто це читає, – якщо ви білоруси, приїжджайте на площу, хто може – стійте з нами! ДА-ЛУ-ЧАЙ-ЦЕСЬ!

Якщо ви живете далеко від Мінська, розповсюдьте ці щоденники, щоб їх прочитало якнайбільше людей. Якщо не можете встати поряд з нами, то хоча б ПАМ'ЯТАЙТЕ, як все це було і розкажіть іншим.

І про всяк випадок – прощавайте!

** Цей текст невідомого учасника недавніх подій у Білорусі надійшов на адресу редакції електронною поштою*

ГЕНЕРАЛ РОМАН ШУХЕВИЧ. ШЛЯХИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Продовження. Початок на 1-й стор.

Чому ті, що залишилися серед живих, забули заповіт геніального поета:

"Поховайте та вставайте,
кайдани порвіте
І вражою злою кров'ю волю
окропіте".

Чому? Питання це мучить мене, а дуже хотілося, щоб воно мучило також ціле українське суспільство. Бо інакше висновок буде один-єдиний: керівників української нації можна вбивати – не лише раніше, але й сьогодні, за це нікому не загрожує жодна кара, і навіть після найбільшого злочину українці не вимагатимуть його викриття та не об'єднаються довкола єдиної визвольної державницької ідеї.

Друге

Для того, щоб зрозуміти роль і місце українського національно-визвольного руху 40-х рр., не потрібна була і не потрібна тепер дистанція в півстоліття, на яку так часто (деколи може й виправдано) покликаються історики.

В Югославії збройний антикомуністичний рух придушено протягом неповного року після захоплення влади комуністами Тіта. У Прибалтиці, найбільше в Литві, зелені брати активно діяли ще приблизно три-чотири роки. У Польщі уряд т. зв. національної єдності утворився через місяць після закінчення війни, і за рік-півтора позбавив будь-яких шансів підпільну антикомуністичну боротьбу. Чехословаччина, Румунія, не кажучи вже про Східну Німеччину і Східну Австрію, покірно схилили голови і склали руки без наміру творити будь-яке антикомуністичне, а тим більше збройне підпілля. Угорщина відродилася до боротьби лише через більше як десять років.

Тільки Україна, незважаючи на формальне закінчення Другої світової війни, ще п'ять років – під керівництвом свого генерала Романа Шухевича – вела завзяту боротьбу з озброєним до зубів ворогом, переможцем у війні. Тільки український народ вів війну з російськими комуністичними загарбниками та їхніми колаборантами – це було очевидно і в 1946, і в 1947, і в 1948 рр., це очевидно також і тепер.

Україна 1944 року дала дуже велику (стотисячну) еміграцію – еміграцію, що оголосила себе політичною, еміграцію, яка за своїм складом була, значною мірою, інтелігентською, яка за своїм політичним характером була, що цілком зрозуміло, антикомуністичною. Еміграція, що повинна була дуже добре знати про роль і значення ОУН, УПА, генерала "Тараса Чупринки". Повинна була, але чи справді всі її політичні представники хотіли розуміти, що Україна є єдиною країною в Європі, яка непохитно тримає у своїх руках прапор збройної боротьби з російським імперіалізмом, невдало прихованим під пошарпаним одягом комунізму?

Не маю наміру аналізувати ставлення української еміграції другої половини 40-х – початку 50-х рр. до національно-визвольної боротьби в Україні, але для мене зрозуміло, що на більшості облич тоді не було гордості за свій народ, за своїх героїв. Як багато навіть "патріотичних" політичних діячів намагалося переконувати – ми не націоналісти, о ні, нас такими обзивають і ображають, ми демократи, як і ви, представники великого американського суспільства, що збудувало найкращу демократію світу (яка справжня вартість цієї т. зв. демократії, ми вже, здається, переконалися). Більшості українських політичних емігрантів треба було пристосуватися до чогось (тільки не до чогось українського) – бо як же ж то українець, та ще непристосований? У дечому цей стан нагадував перші роки після проголошення незалежності, коли "патріоти" гарячково кидалися на всі боки, шукаючи, до кого пристосуватися і два-три роки, – ба більше – п'ятнадцять років незалежності, багато чим фіктивної, не могли видушити раба з раба, якому, бачсилля, а вони поки що слабкі – геройський подвиг народу і фігура одного з найвидатніших його керівників – генерала Романа Шухевича – займуть у всесвітній історії, в історії світового військового мистецтва належне їм місце. Бо інакше цілком не зрозуміло, чому в цій історії є Ернесто (Че) Гевара, а немає Романа Шухевича.

Але чому цього не сталося ще досі? Як довго ще замилюватимуть історичну правду творіння офіціозу

те, пристосовуватися до власної незалежницької, державницької ідеї не личить, – бо хто ж тоді утримуватиме вічних найманців? Пристосовувалася ж діаспора в західному світі до т. зв. демократії, заперечувала свій справжній чи вдаваний націоналізм, старалася не перешкоджати великій дружбі двох великих народів – американського і російського. І ці люди з легким серцем скинули з балансу кривавої української історії і національно-визвольну боротьбу, і Українську Повстанську Армію, і її Головного командира – генерала Романа Шухевича.

Все це дало набагато глибші наслідки, ніж можна гадати на перший погляд. Те, що матері замовчували тут, в Україні, як батьки їхніх дітей загинули, може, в підпільній криївці, розірвавши себе гранатою, сприяло продукуванню перевертнів так само, як приховування того, що українці – сини гордого, хороброго народу, який наодинці, без жодної зовнішньої допомоги вів боротьбу не на життя, а на смерть з віковічним ворогом української нації. Історія національно-визвольної боротьби українського народу, історія його збройних сил – Української Повстанської Армії, – постать одного з її організаторів, Головного командира, видатного – у національному масштабі – стратега партизанської боротьби, що не знайшла відповідного місця у світовій історії, писаній ворожими Україні руками, що до них так дуже тулилися і знову пристосовувалися деякі діаспорні, а тепер і власні доморослі українські дослідники-історики. Та вже недалекий, думаю, час, коли – але для цього потрібні наші українські зупід егідою Інституту історії України Національної Академії наук України – т. зв. робочої групи для підготовки історичного висновку про діяльність ОУН–УПА (керівник С. Кульчицький) – під претензійними, ненауковими і неграмотними назвами "Проміжний звіт робочої групи для підготовки історичного висновку про діяльність ОУН–УПА" та "Історичний висновок про діяльність ОУН–УПА (попередній варіант)" – Київ, 2000?

Чому героїчна боротьба українського народу і постать генерала Шухевича ще не стали загальнолюдським надбанням?

Чому найбільші перешкоди правді про жертовну боротьбу за права українського народу чинять також ті, з чиїх уст так часто злітають елейні слова про права людини?

Третє

Плюндруючи пам'ять про генерала, не раз справляли свій шабаш вороги української нації та її незалежності і з Заходу, і з Півночі. "Борці" з українським націоналізмом на подобу Володимира Беляєва-Домбровського, Едварда Пруса, чи й власні манкурти на кшталт Ярослава Галана, Клима Дмитрука-Гальського, самі навічно прибили себе в цей спосіб до стовпа ганьби.

Якось інакше, хоча й з ненавистю, але й з подивом та прихованим страхом дивилися на нього безпосередні вороги. Хочу ознайомити з фрагментами підписаної посмертно, але підготованої ще за життя генерала характеристики з початку 1950 р., складеної в Міністерстві державної безпеки УРСР у Києві. Читаю від моменту, коли Шухевич очолив ОУН (залишаючи без змін також окремі неточності):

"Шухевич Роман, що був у цей час (ідеться про 1943 р. – *Д. Я.*) одним із старих і впливових оунівських діячів (...), стояв на позиції утворення нової політичної організації і перебудови організаційної праці на принципах внутрішньої демократії – рішенням Бюро Проводу ОУН 13 квітня 1943 року був обраний до складу Бюро проводу як перший між рівними.

Рішення Проводу ОУН про призначення Шухевича керівником цього проводу було затверджено Третім надзвичайним великим збором ОУН, який відбувся у серпні 1943 року в селі Свобода Золота Козівського р-ну Тернопільської обл.

Згідно із затвердженим на цьому Зборі організаційним статутом Шухевича за його становищем в ОУН назвали головою Бюро Проводу.

З цього часу Шухевич очолює Центральний Провід ОУН та керує цілою бандитсько-терористичною (зберігаючи формулювання оригіналу. – *Я.Д.*) діяльністю підпілля ОУН і банд формувань УПА (Українська повстанська армія) на території західних областей УРСР.

1944 р. Шухевич утворив т. зв. Головний військовий штаб УПА; для цього реорганізували відділи УНС (Українська народна самооборона) на відділи УПА і, як головнокомандуючий, підпорядкував цьому штабові бандформування УПА. Керівником Головного військового штабу УПА Шухевич поставив кадрових українських націоналістів Дмитра Грицая, псевдонім "Перебийніс", і Олександра Гасина, псевдонім "Лицар". (...)

1945 р. Шухевич та інші керівні оунівці вели, за дорученням Центрального проводу ОУН, переговори з німцями та їхніми союзниками, вищим угорським та румунським командуванням, а також з польським націоналістичним підпіллям про припинення взаємної боротьби та спільні дії проти частин Радянської армії, що наступають (...).

Шухевич як один з великих організаторів і керівників банд оунівського підпілля в Україні користується великим авторитетом в Закордонному бюро Проводу ОУН та, особливо, у Степана Бандери.

Шухевич відомий як сильний оунівський конспіратор; навіть близькі до нього особи, з якими він переховується, не знають його прізвища, псевдонімів і становища, яке він має в оунівському підпіллі. Влітку він переважно ховається в лісових масивах, базуючись на віддане йому оунівське підпілля. Зимою – в населених пунктах або місцях під відповідною охороною".

Ці фрагменти я взяв з донедавна ще цілком таємної (але й досі ще не до кінця відкритої) справи – формуляра № 586, – складеної початково Управлінням 2-Н Комітету держбезпеки при Раді Міністрів УРСР.

Чи сучасні антиукраїнські (відверті й завуальовані) "дослідники" здатні скласти таку характеристику Головного Командира УПА? А якщо нездатні – то чому?

Четверте

Про передумови національно-визвольної боротьби 1941 –1950 рр. Окупація Росією західноукраїнських земель 1939 р. була катастрофою для організованого українського політичного руху й у Східній Галичині, і на Західній Волині, а трохи пізніше – і на Північній Буковині. Окупанти знищили політичний провід українських партій від крайових центрів до середніх або й нижчих ланок включно, фізично ліквідуючи або депортуючи діячів і звичайних членів різних політичних партій, як знаємо, не лише з Українського національ-демократичного об'єднання, Української соціал-радикальної партії, Української соціал-демократичної партії, але навіть з Комуністичної партії Західної України (формально тоді вже розпущеної), зокрема тих її членів, що почувалися передовсім українцями і антисталіністами. ОУН також зазнала відчутних ударів, але за багато років пристосована до підпільної боротьби, вистояла.

Нині склалася деформаторська тенденція серед пронаціоналістичних істориків представляти інші українські політичні рухи – крім ОУН – бездарними, а весь народ, безпосередньо не охоплений підпільною мережею на 1939–1941 рр., – пасивним, малосвідомим, позбавленим компаса. Це не так: західна вітка українського народу ще у XIX ст. глибоко ввійшла в європейське суспільство, існувала політично структурована нація (краще структурована, ніж тепер), яка, незважаючи на різні політичні течії і напрями, вся від першої чверті XX ст. жила єдиним бажанням: утворити незалежну Українську Державу. Незвичайна історична роль революційної ОУН полягала в тому, що в роки Другої світової війни вона зуміла згуртувати якнайбільше активних політичних елементів з колишніх розгромлених партій та безпартійних на єдиній платформі боротьби за Українську Самостійну Соборну Державу.

Чому не висвітлювати цей процес із позицій історичної правди, а скочуватися на позиції вузького сектантства?

П'яте

Роман Шухевич як політичний діяч. Дехто з пізніших ідеологів намагався – всупереч історії та фактам – применшити та навіть знецінити значення Третього надзвичайного великого Збору (III ВНЗ) ОУН у серпні 1943 р., одним із творців якого був Роман Шухевич. III ВНЗ вніс свіжий струмінь в організаційне життя, здійснюючи перебудову керівництва, коли одноосібне було замінено колегіальним (Бюро проводу на чолі з Шухевичем). Він приніс свіжий подих в ідеологічну платформу ОУН, що цілком не було тактичним ходом чи наслідком переважного впливу націонал-комуністів, як те потім намагались інтерпретувати. Про це я можу говорити як сучасник подій і як уважний читач ухвал III ВНЗ ще в тамті часи, незабаром після його проведення. III ВНЗ максимально розширив фронт боротьби, приєднуючи, зокрема до Української Повстанської Армії, всіх тих, кому дороге було визволення України від німецько-російського поневолення, без огляду на їхню політичну приналежність. Логічним результатом було утворення Української Головної Визвольної Ради, чиїми членами стали представники кількох політичних течій.

Роль і значення Романа Шухевича в цих подіях велетенські. Сьогодні, коли ми шукаємо і намагаємося опрацювати спільну платформу національно-патріотичного руху, знову, хоч як це парадоксально, на практиці повертаємося (не признаючись до цього) до основних постанов III ВНЗ, що ще раз підтверджує їхню нагальність та незаперечну об'єднавчу силу.

Необхідно зупинитися також на зовнішньополітичних ідеях генерала. Про зініційовані ним переговори з представниками Німеччини, Румунії, Угорщини та польського підпілля, що торкалися передовсім тактичних питань – злагоджених дій та допомоги для Української Повстанської Армії в її боротьбі з комуністичною Росією – згадувалося вже у зацитованій МГБ-характеристиці; про намагання утворити єдиний збройний фронт боротьби поневолених націй Радянського Союзу та національні формування у складі УПА також уже більш-менш відомо.

Ярослав ДАШКЕВИЧ

(Закінчення в наступному числі)

НА РОЗДОРІЖЖІ ІСТОРІЇ

Світлина з журналу «ПК»

ФІЛОСОФІЯ ПЕРЕСІЧНОГО УКРАЇНЦЯ:

УКРАЇНА НЕЗАЛЕЖНА ЧИ КРИМІНАЛЬНИЙ ДОДАТОК РОСІЇ?

Українське суспільство дезорієнтоване дороговказами, на які спрямували свідомість українців попередні правителі – чужинці, що виходили з власних імперських потреб. Основні зусилля чужинців були спрямовані на заперечення самостійності соборної Української держави і навіть української нації. Цей стан дезорієнтації намагаються підтримувати і зараз зацікавлені сторони як всередині України, так і за її межами. Щоб українське суспільство не було жертвою чужих інтересів, українцям як основі суспільства треба пізнати свої сильні та слабкі сторони, заглянувши для цього також і у своє минуле. Розуміти, що у свідомості українця є суто українським, а що чужим, і що те чуже несе Україні – доповнює, збагачує українське чи руйнує його? Це дасть можливість реально оцінити свої сили нині і в широкій історичній перспективі.

Життєві негаразди, зокрема, матеріальні – лише наслідки, а причини, як відомо, сховані в нас самих. Оскільки ж людина – істота біосоціальна, то й суспільні біди залежать від того, хто ми є всі разом – як організаційно, так і за мораллю: чи ми нація (домінує родова солідарність), орда (домінування агресії і солідарності зі своїм хазяїном), а чи просто натовп. Втім, натовп – не команда, а немає команди, нема й гри.

Все, що зроблено людьми доброго чи злого, є результатом співпраці, результатом взаємодії всього людського разом. У цьому "разом" криється взаємна залежність одних людей від інших, особи і громади, і в різних народів різна і ця залежність. Щоб вирішити проблему співіснування, кожне суспільство добирає власні засоби. Визначальним може бути або державний апарат – знаряддя насильства і примусу, або ж верховенство права і рівність усіх перед законом, коли держава є лише захисною одежиною на тілі нації (в ідеалі – лицарським обладунком).

А це залежить від того, що в нашій свідомості домінує: християнська мораль чи принцип "перемагає той, хто нічим не гребує". Важить те, за ким ідемо, кого слухаємо, чого хочемо від своїх лідерів – справедливості, високоорганізованого суспільства чи вдоволення своєї мстивості й злоби. Чи ми разом – родина як природна спільнота, а чи псевдородина – збіговисько, що єднається лише спільними гріхами, прикриваючись великою ідеєю?

З огляду на наше минуле, в основу нашого життя було закладено матрицю зони. Для зміни цього неприродного стану мусимо повернути матрицю сім'ї (солідарність, взаємодопомога, любов), як основу буття народу.

Все це – ті загальні питання, на які зав'язані всі інші проблеми буття людини і суспільства, зокрема проблема безродності, в основі якої лежить таке явище, як "блудний син", що є головною причиною невизнання частиною українців права своїх співвітчизників на свою історію і на свою державу.

В українській історії явище "блудний син" зафіксовано історичними джерелами княжих часів в особі сина київського князя Юрія Долгорукого, Андрія, за місцем народження званого Боголюбським, який без дозволу батька взяв, тобто вкрав, Вишгородську ікону Божої матері – священний символ народу, та вивіз на північ, у свої володіння.

Історики по-різному трактують події тих часів, зокрема дії князя Юрія Долгорукого та його сина, але сутність явища від того не змінюється. Північна частина Київської держави була заселена людом етнічно розмаїтим за своїм походженням, а це угро-фінські і північно-слов'янські племена, прийшлі русичі-колоністи. Таке етнічне розмаїття було підґрунтям для ворожнечі, що спонукало до утвердження тиранії, такого спокусливого для правителя засобу наведення ладу, що згодом було підсилено золотоординцями з ідеєю єдиного хазяїна для всіх, для всього світу. Утворився конгломерат північної Русі і Золотої Орди.

В українському варіанті "блудний син", княжий син, не повернувся до батька за прощенням. Був убитий своїми ж і викинутий голим на смітник, і це символічно. Але справа його не померла і має послідовників. Збившись до купи, живуть за правилами "блудного сина", зневажаючи право, родові традиції та вироблені на їх основі закони, тобто "по понятіям", і для них головним правилом є те, "що пахан сказав, то є істина".

У Московії-Росії їх переважна більшість. В Україні їх значно менше, але підтримка Москви робить їх досить впливовими. Блудна братія активно нав'язує своє розуміння, як треба жити. Це компанійські, з виду милі і душевні, та водночас злобливі і мстиві люди, для яких ці негативні риси є дієвими засобами досягнення мети. Ця братія є носіями безродності, яка роз'їдає українське суспільство. Найбільш відчутно це у східних регіонах України, де близькість до Росії, значне переміщення людності, особливо в советський час, масові винищення українців, криміналізація суспільства шляхом прогону людей через в'язниці, вбивали в людях почуття національної гідності, родової належності, поваги до батьків, до старших за віком. Так формувалося суспільство "всеобщего хамства", так би мовити, суспільство послідовників Хама. Нерозумно, здавалось би, знищувати те, що формувалося віками, але у більшовиків була своя філософія, своє розуміння і плани на буття людини, родини, народу.

Дуже нерозумним було те, що після розвалу СРСР національне відродження не стало головним для українця. Це був більш спокійний час для осмислення того, що відбувається, ніж на початку XX сторіччя, де логічний в часі розпад імперії більшовики використали для захоплення влади і фактичної реанімації імперії, піймавши на гачок своїх гасел мільйони людей, та втягнули їх у криваву бійню. Національне відродження не може бути другорядним з огляду на духовність (людина не худоба для відгодівлі), це по-перше. А по-друге, тому, що така ієрархія, як: спочатку хто ми, що можемо, а потім, що маємо, а не навпаки, нікуди не поділася. Чи, наприклад, така залежність: де замало патріотизму, там забагато зрадливості, продажності, також не щезла, а тому в Україні мусить домінувати українське, а чуже доповнювати, а не підміняти його. А це вже, браття українці, ваше право, право вашого роду і ваш обов'язок встановити зверхність українського в Україні. Але виходить так, що українському в Україні ніби й місця немає. Хіба незрозуміло, що це абсурд. Чи не абсурдом є "розуміння" російсько-більшовицьких діянь і осуд тих, хто протидіяв нищенню України. Що ж то за розуміння, що ж то за логіка? Як з такою логікою, з таким мисленням щось будувати та ще й претензії всім висувати за таке недоладне життя. Тому замість відродження йде виродження. Нестатки сприяють виникненню різного роду закликів "реконструкторів, оновлювачів" по відновленню імперії.

Свого часу відбувалася трансформація Московії в Російську імперію, що протрималась 350 років, Російської імперії – в СРСР, котрий проіснував 70 років, і якщо новий витвір "реконструкторів" реалізується, то він, вірогідно, проіснує 10–15 років до нової світової кризи, що, в свою чергу, пов'язана з енергетичною. А це новий переділ світу, і набагато масштабніший, ніж у 90-х роках. Цей оновлений велетень на глиняних ногах знов упаде, і чи то він просто нас розчавить, чи то сусіди скажуть, що ми зайві в цьому світі.

Без відродження вирватись із зачарованого кола "Чого бідні – бо дурні, а дурні – бо бідні" і вижити в цьому жорстокому світі, де ніхто нікому не дає спокійно жити, мабуть, неможливо.

Природно, що розумним у всьому не будеш, людський розум не всеосяжний. Та за місце під сонцем треба боротися (для себе, для своєї родини), і не за рахунок примітивного (жлобського) "я", національно кастрованого, а особистостями "Я", що пов'язані в одне природне ціле: ми, народ, нація. Якщо поглянути на кожного окремо, то серед нас багато розумних людей, а глянеш на всіх разом, на наше "Ми", картина має досить сумний вигляд. То в чому ми нерозумні, в чому корінь зла?

Людина за своїми можливостями – вершина всього живого на землі, їй властива солідарність, вона потребує спілкування. Разом люди здатні множити свої зусилля, поєднувати їх в одну могутню силу. Мета різна. Це і співпраця, і захист. Зворотній бік взаємодії – це насильство, а з огляду на стан екології – нищення матінки природи. Тож у питанні, за яким принципом відбувається концентрація зусиль і яка сила є домінуючою в суспільстві: чи сила, де родова солідарність, повага до батьків, традицій, права як основи закону, є визначальною, чи в основі лежить безродність, філософія блудного сина без прощення, тобто босяка, і є, можливо, відповідь, де корінь зла і як вирішувати українські проблеми. Всі проблеми не щезнуть, світ не є ідеальним, немає ідеальних народів, держав, але, наприклад, різниця між рівнем життя пересічного громадянина у Фінляндії, що свого часу виборола незалежність від Росії, і рівнем життя в Україні, що зусиллями старої і нової босоти стоїть на роздоріжжі "напівнація, напів-натовп", є суттєвою і складає близько трьох тисяч доларів на місяць у грошовому обчисленні, не кажучи про якість життя. Тож таке означення, як різниця, є вельми цікава річ. Згадайте різницю між їстівним грибом і отруйним. Там не махнеш рукою і не скажеш "ой, та яка різниця". Все наше життя – це різниця, відмінність, на них світ збудований. А сумнозвісний вислів: "Ой, та яка різниця, на якому язику балакать, аби ковбаса була", руйнує життя. Подібні висловлювання робили свою брудну справу в людській свідомості, паралізуючи волю людей до боротьби за національну гідність, що є найважливішим чинником у боротьбі спільноти за право на життя, за місце під сонцем. А люд, який не поважає себе, свій рід і плем'я, занедбавши свою культуру, мову (чужа мова – чужий розум), не може розраховувати на повагу інших і на заможне життя. Злодії живуть заможно, але вони послуговуються дуже брудними засобами в гонитві за матеріальними благами.

Одним із засобів, яким послуговується промосковська публіка, щоб перешкодити відродженню Руси-України, є вимога надати російській (московській) мові статус офіційної, другої державної. А цим досягається геополітична мета, а саме: повернення Україні ролі "подбрюшья Росії", де українське суспільство існує як добриво, такий собі перегній, для російського. Узаконюється крадіжка чужої історії. Залишаючи зверхність за російством та перевертнями, зросійщеними хохлами-малоросами, українське суспільство утримується в стані напівнації, де реалізується принцип "серед дурнів легко жити". Процес зросійщення-збосячення реалізується вже головно силами самих українців (процес самоліквідації). Зберігається та законсервовується зверхність російсько-московського у свідомості українця до "кращих часів", коли буде можливим повторити застосування комплексного набору засобів: тиску, оббріхування, терору, винищення, і у такий спосіб покінчити з українським питанням. У діях як патріотів, так і їхніх ворогів – ідейного рускоязичества, визначальним є розуміння "без мови нема народу", а відтак людність є просто натовпом, а натовпом заправляють пройдисвіти. Утримання проросійського у свідомості людей досягається, зокрема, через відзначення совєтських дат, як, наприклад, "8-є Марта, 23-є февраля" і т. п. На закид тих, хто каже "да прічом здесь язик, в Росії свой язик єсть, а вот порядка мало да і беспредела хватает", можна відповісти, що, вірогідно, причина полягає в тому, що російська "ізящная словесность" формувалась у напрямі досягнення зовнішньої привабливості "общепонятново, общедоступново язика" для поліетнічної спільноти, щось на зразок есперанто, а не національної мови. Московська людність під тим чи іншим гаслом націлювалася на завоювання все нових і нових територій для своїх правителів, тому практично не відчуває себе національним організмом, не відчуває його природних меж, а тому "беспрєдел" є складовою російського життя.

Питання мови, культури, звичаїв – це питання збереження, самобутності, неповторності того, що накопичили попередні покоління русичів-українців, збереження того, що властиве тільки українцям з усіма позитивами і негативами, бо кожне явище має свій зворотний бік, а вже національним лідерам-провід-никам, провідній верстві нації вести свій народ відповідно до його сутності, підсилюючи позитиви і нейтралізуючи його вади. Мова, культура, звичаї є віддзеркаленням сутності народу і є цілісною та самодостатньою системою стосунків, зі своєю ієрархією цінностей (така собі система координат), що дає можливість нашим почуттям з їх „хочу – не хочу, подобається – не подобається", триматися певного ладу.

Олександр МОХОРТОВ,
член КУН з 1993 року,
м. Херсон

(Далі буде)

 ВИСТАВКА

"КУЛЬТПОХІД" НА ВРУБЕЛЯ

ВИПОВНИЛОСЯ 150 РОКІВ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ХУДОЖНИКА, ЯКИЙ РОЗПИСУВАВ НАЙВІДОМІШІ КИЇВСЬКІ ХРАМИ

На минулі вихідні в Київський музей російського мистецтва стояли черги. Факт сам по собі дивовижний, зважаючи на специфіку цього закладу, одначе закономірний, якщо пригадати, що саме в ці дні "художньо просунуте людство" відзначає 150-ліття від дня народження Михайла Врубеля, а в цьому музеї зберігається якась дещиця творчої спадщини модерніста, чий стосунок до російського сумнівний, але до мистецтва – беззаперечний.

Власне кажучи, саме з Врубеля у XIX сторіччі починалися всі ті символізми й модерни, які буйно, подекуди аж занадто буйно порозквітали у межовому за своєю суттю мистецтві сторіччя XX. Він іще вельми примхливо поєднував нерозв'язний трагізм із наївними мріями про вселенську гармонію, – тим же, хто йшов за ним, від цієї гармонії вже майже нічого не зосталося, хіба згадки. Останніми ж проблисками, натяками на саму її можливість Врубель і цікавий нині насамперед, так що паломництво до його робіт закономірне. На жаль, виставляти їх часто не можна – художник був вельми нетерплячою людиною, він не міг дочекатися, коли засохне фарба на полотні, й покривав її лаком, від чого нині, через століття, його роботи банально темнішають, насамперед при світлі.

Одначе зовсім не через це насправді виставка далеко не повною мірою задовольняла оту спрагу останніх проблисків гармонійного. Попри нібито значний її обсяг – чотири зали, понад півсотні робіт, – насправді завершених картин Врубеля в київських музейних фондах збереглися одиниці, ними володіють значно багатші музеї, звісно, не в Україні. У нас же здебільшого записні книжки, шкіци, "малюнки на коліні", принагідні "ескізи для віяла" або ж ранні варіації на теми й сюжети, які хвилювали художника тривалий час. Власне кажучи, в зібраннях київського музею є насамперед акварелі художника, графіка й навіть окремі скульптурні роботи його раннього, київського періоду (1884–1889 роки). Одначе є й кілька справдешніх "родзинок" – перлинами колекції вважаються знаменити полотно "Дівчинка на фоні перського килима", "Натурниця в обстанові Ренесансу", вишукані акварелі "Східна казка". Їх можна побачити на виставці. Крім того, музейні працівники намагаються йти в ногу з часом і використовують комп'ютерну техніку: в інтерактивному режимі на комп'ютері можна подивитися ще деякі роботи, які через їхній фізичний стан не можна виставляти в людних місцях.

До речі, сучасна ринкова вартість "Дівчинки на фоні перського килима" – мільйон доларів. Це я для тих, хто іншої ціни в мистецтві вбачити не здатен... А для "нормальних" людей цінність київської колекції Врубеля в іншому – саме в нашому місті він сформувався як художник, тут винайшов свою дивовижну творчу манеру, яка дозволяє відрізнити "на одному подиху" його роботи від будь-чиїх інших. Так що для спеціаліста всі оті повтори й варіації одних і тих же сюжетів, повз які з подивом проходив у музейних залах пересічний глядач, якраз дуже багато важать.

Ясна річ, музейна колекція – не єдине в Києві місце, де можна побачити роботи Михайла Врубеля. Він залишив українській столиці те, чого не спромоглася вивезти жодна Третьяковська галерея – свої унікальні розписи Володимирського і Кирилівського храмів. Музей же справедливо пишається ескізами знаменитих фресок Володимирського собору. Причому вони тут зібрані всі, тобто можна простежити за всім процесом роботи художника. Останнє дуже важливо для фахівця, а от нам, звичайним поціновувачам мистецтва, незайво було б відвідати й храм – заодно і Врубеля подивимося...

Олег ШАГАН

 ТЕАТР

"ЛІВОБЕРЕЖНИЙ" ТРІУМФ "РОМЕО І ДЖУЛЬЄТТИ"

"КИЇВСЬКА ПЕКТОРАЛЬ" ОБІЙШЛАСЯ БЕЗ ПОЛІТИКІВ, АЛЕ НЕ БЕЗ ПОЛІТИКИ

На відміну від золотої пекторалі, яку закопали свого часу скіфи, а відкопав Борис Мозолевський, "Київська пектораль" – штука символічна в тому сенсі, що вагомих матеріальних дивідендів за нею не стоїть. Тим не менше, в українському театральному світі престиж "Київської пекторалі" заслужено високий бодай тому, що це єдина фахова вітчизняна театральна премія, що досі була "замішана" на мистецтві, а не на кон'юнктурі.

Вручають цю премію щороку в день театру, і на церемонії зазвичай буває щедро присутній політичний бомонд. Одначе цього року день театру співпав із днем виборів, у політиків був свій театр – абсурду. Отож, цьогорічна "Київська пектораль" обійшлася без політиків, але чи не вперше за час свого існування – не без політики. Дивовижним чином "подією року" в театральному житті назвали те, як театр російської драми імені Лесі Українки (здається, від такого симулякра Леся Українка в гробу перевертається!) в позиційних боях із міністерством культуризму імені ще Оксани Білозір відстояв свого худрука Міхаїла Резніковіча. Про те, що останніми роками порядна публіка ходить у цей театр хіба на антрепризи, і то деякі, а з власних вистав там дивитися майже нічого, чомусь ніхто не згадав... Отак от ложкою дьогтю взяли й зіпсували бочку меду!

У ролі меду цього разу – попри те, що минулий театральний сезон видався якраз не надто цікавим, – виступив столичний Театр драми й комедії на лівому березі Дніпра, точніше, поставлена в ньому Олексієм Лісовцем "Ромео і Джульєтта". Найперше, ця постановка перемогла в номінації "Краща вистава року" (принагідно мусимо завважити, що з граматикою в театралів, але далеко не лише в них, на жаль, хронічні проблеми – у назві номінації слово "краща" відверто скальковане з російського "лучшая", тоді як українською в таких випадках слід казати "найкраща"). Відтак Олексій Лісовець став найкращим режисером, випередивши у цій номінації Віталія Малахова з Театру на Подолі (вистава "Кількість") та "франківця" Олександра Крижанівського ("Майстер і Маргарита"). Виконавиця ролі Джульєтти Ольга Лук'яненко здобула "Київську пектораль" за найкращий акторський дебют – тут її конкурентами були Юлія Вдовенко (антреприза Бенюка й Хостікоєва "Біла ворона") та Олександр Форманчук ("Solo-mea"). Ахтем Сейтанблаєв (Ромео) став найкращим актором року. На перемогу в цій номінації претендували також Микола Боклан ("Сірано де Бержерак") та Віталій Лінецький ("Записки божевільного"). Дещо "розбавила" суцільне домінування "Ромео і Джульєтти" лише Галина Ткач із Театру на Подолі, яка стала найкращою актрисою року за роль Малу у виставі "Моє сторіччя".

Поповнив свою колекцію "Пекторалей" цього року і Театр Франка. Його актори Лариса Руснак і Петро Панчук були відзначені за ролі другого плану у виставах "Solo-mea" та "Наталка Полтавка". На кількість "Пекторалей" для "франківців" попрацював і Олег Скрипка – його музичне вирішення вистави "Наталка Полтавка" журі визнало найкращим. А серед вистав для дітей перемогу здобула "Попелюшка" у театрі "Сузір'я". Найкращим на камерній сцені став спектакль Віталія Малахова "Моє сузір'я" в Театрі на Подолі.

Отак і "відпекторалили". Залишилося лише згадати, що експерти конкурсу в процесі переглянули всі 56 прем'єр, які побачили світ протягом минулого року в наших театрах, і констатували, що їх, у порівнянні з роком позаминулим, стало майже на два десятки менше. Печально, що не кажіть...

Віталій КОЩОВИТИЙ

 ВІД АВТОРА

Го-го-ля!

Першого квітня минуло 197 років від дня народження Миколи Гоголя. Ця дата залишилася традиційно не поміченою. Дійсно, не звикли в нас чомусь згадувати про одного з найбільших українських письменників, а якщо згадують, то хіба в контексті Сорочинського ярмарку. А от у день народження забувають, надаючи перевагу вульгарній одеській "гуморині". І в цьому вбачається своєрідний символ часу: попса заступає геніальність, потворна карикатура – тонкий гумор.

Минуло більше півтора століття, а законодавцями смаків так і лишаються провінційні (бо провінція – це не географія, а стан душі) Марія Іванівна та Марія Антонівна, на наївних простаків дотепер знаходяться свої Хлестакови, а Добчинський і Бобчинський для виявлення свого інформаційного хисту мають нині цілу "індустрію" жовтої преси.

Дивно, але в нашому постмодерному просторі з його наскрізною іронією, здається, саме Гоголь мав набувати чи не найбільшої актуальности, – ба ні, в цьому річищі перевагу віддають чомусь Котляревському, який силою природного обдарування явно поступався Миколі Васильовичу. І подібних парадоксів, пов'язаних із постаттю Гоголя, можна віднайти чимало.

То в чому ж основна причина такого "недосприйняття" письменника нашою культурою? А полягає вона голово (як би банально це не звучало) в мові. Свого часу Сергій Єфремов дорікнув авторові "Тараса Бульби" й "Вечорів на хуторі" російським письмом, протиставивши україномовні твори того ж таки Котляревського та Гребінки. Перегодом Ієремія Айзеншток зазначив, що російська мова Гоголя була закономірна, адже письменникові довелося створювати українське середовище в Санкт-Петербурзі, викликати зацікавленість у тамтешньої авдиторії українською тематикою. Однак зерно сумніву було засіяно, й на Миколу Гоголя "обивателі" почали позирати як на представника іншої культури. Цікаво, що протягом століть європейська література творилася латиною, але нікому в голову не приходив здогад назвати Данте, Петрарку, Яна Кохановського чи Стефана Яворського авторами давньоримськими; левова частка української барокової літератури писана по-польськи, але вона лишається українською; а от із Гоголем вийшло трохи інакше. Десь до сорокових років минулого століття його ще розглядають у курсі історії української літератури, а далі ведеться про нього лише як про російського автора.

Однак звернімося до його творів – вони просякнуті духом української традиції: на змістовому рівні, ми відчитуємо суто українські реалії, на рівні філософському, вони є відображенням українського менталітету, врешті мова творів, де перемішано українські й російські елементи, є вислідом барокових впливів, коли в межах одного тексту могли поєднуватися риси кількох мов. До того ж, не варто забувати, що майже все життя Гоголю довелося провести далеко від України, а мова твору, особливо прозового, потребує постійного живого спілкування, інакше в ній буде відчуватися певна штучність (пригадаймо, що свою прозу Шевченко теж писав по-російськи). Головне – це світовідчуття, яке, попри все, залишалося в письменника питомо українським.

Катерина БОРИСЕНКО,
літературознавець, м. Київ

Видавець Конгрес Українських Націоналістів

Засновник Степан Брацюнь

Редакційна колегія Іван Белебеха, Іван Головацький, Анатолій Погрібний, Ярослав Радевич-Винницький, Степан Семенюк

Адреса редакції: 01001, вул. Хрещатик, 21, пом. 111, м.Київ; тел./факс (044) 279-78-08
e-mail: nacija@ukr.net
www.nacija.org.ua

Адреса видавця: 01004, вул. Горького 36, м. Київ, тел./факс 235-37-61

Головний редактор Михайло Сидоржевський

Реєстраційне свідоцтво: Серія КВ № 7970, видане Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України 08.10.2003р.
Передплатний індекс: 09715
Банківські реквізити: СПД Брацюнь Степан, р/р №26001016925980 в банку "Фінанси і кредит", ТОВ м. Київ, МФО 300131, ЄДРПОУ 2305606776

Газету набрано і зверстано у комп'ютерно-видавничому центрі Конгресу Українських Націоналістів.

Газету видрукувано у ВАТ "Видавництво "Київська правда"
Замовлення №
Наклад 120 000 примірників
Ціна договірна